

# Slim investeren, rechtvaardig besparen.

## *Het groene begrotingsplan*

---

### De groene visie op begroting

De toestand van de begrotingen in ons land is zorgwekkend. Om tegemoet te komen aan de eis van Europa voor een budgettair evenwicht in **2015** moet er volgens het Federaal Planbureau in dat jaar **22 miljard** bespaard worden (de begrotingen van alle beleidsniveaus samen genomen).

Voor Groen! is begrotingsorthodoxie belangrijk. De problemen van nu oplossen op kosten van toekomstige belastingsbetalers is niet enkel een spilzuchtige vorm van struisvogelpolitiek, het is ook onrechtvaardig. Zoals op alle vlakken, kiezen wij er voor om de **problemen van nu niet door te schuiven naar toekomstige generaties**.

Tegelijk willen we ons niet laten opsluiten in de logica van partijen – opvallend genoeg de uittredende meerderheid, die de begroting heeft laten ontsporen – dat we in deze campagne geen maatregelen meer mogen voorstellen die geld kosten. Samen met Nobelprijswinnaar Economie Joseph Stiglitz zijn we ervan overtuigd dat **investeren in duurzaamheid op lange termijn een daling van de begrotingstekorten met zich meebrengt**. Wie een begroting enkel saneert via draconische bezuinigingen voert een onverantwoord beleid dat kan leiden tot een neerwaartse economische spiraal. **Een begroting verantwoord saneren is een én-én verhaal, besparen én investeren**. Essentiële voorwaarde is dat schuldfinanciering enkel wordt aangewend om investeringen te financieren, niet om lopende uitgaven te dekken.

We willen dus een begroting in evenwicht in 2015 en tegelijk beleidsruimte creëren om duurzaam te investeren door nieuwe besparingen en inkomsten aan te boren. De transitie naar een duurzame economie levert nog extra zuurstof.

We willen dit doen vanuit een **algemene visie waarin we de lasten op arbeid laten dalen en die op vervuiling en grote vermogens laten stijgen**. Op die manier komen we tot een groenere en een meer rechtvaardige fiscaliteit.

### Onze concrete uitgangspunten

- a. **We voeren niet alleen besparingen door, maar boren ook nieuwe, rechtvaardige inkomsten aan en we investeren toekomstgericht.**
- b. **We hanteren het voorzichtigheidsprincipe en schatten opbrengsten en besparingen eerder conservatief in.**
- c. **De besparing die we voor ogen houden in 2015 betreft de recurrente uitgaven. Eénmalige investeringen kunnen via schuldfinanciering indien leiden tot duurzame en belangrijke terugverdieneffecten.**
- d. **We smukken ons plan niet op door verschuivingen tussen bevoegdheidsniveaus voor te stellen als besparingen.**

## Investeren in de duurzame economie van de toekomst

### 1. Afromen van de nucleaire rente

De kerncentrales van Electrabel zijn afgeschreven op 20 jaar terwijl hun levensduur op 40 jaar is vastgelegd. Deze versnelde afschrijving werd betaald door de Belgische consument via aangehouden verhoogde energieprijzen. Door het huidige quasi-monopolie van GDF-Suez/Electrabel blijven ook na afloop van deze versnelde afschrijvingen de elektriciteitsprijzen kunstmatig hoog voor de consument. Hierdoor kan het bedrijf jaarlijks enorme onrechtmatige winsten opstrijken. Volgens de recente berekeningen van de CREG liggen deze onrechtmatige winsten tussen 1,7 en 1,9 miljard euro. Bovendien slaagde dit bedrijf er vorig jaar ook in 0 euro belastingen te betalen in België. Groen! wil via een wetswijziging deze nucleaire woekerwinsten afromen (cfr ingediend wetsvoorstel vorige legislatuur).

### 2. Investerings in hernieuwbare energie en bestrijding energie-armoede

Deze middelen worden ingezet voor investeringen in hernieuwbare energie en een structurele aanpak van energiearmoede. Een versterkte CREG zal er op toezien dat deze heffing niet doorgerekend wordt aan de consument.

### 3. Jobcreatie door overschakeling naar hernieuwbare energie

**Groene technologieën leveren vaak heel wat meer banen op dan traditionele technologieën.** De budgettaire impact hiervan op de sociale zekerheid valt niet te onderschatten. Een mooi voorbeeld hiervan is de energiesector. België verbruikt meer dan 80.000 Gigawatt/uur. Meer dan de helft daarvan wordt opgewekt door kerncentrales, meer dan een kwart door gas en meer dan een tiende door vaste brandstoffen. Waar Scandinavische landen volledig of bijna volledig draaien op groene energie, bedraagt het aandeel van alle hernieuwbare energie in België momenteel nog maar enkele procenten.

Afgaand op rapporten van UNEP omtrent het jobpotentieel in hernieuwbare energie, zou er in Vlaanderen alleen al plaats zijn voor meer dan 50.000 werknemers in deze sector. Vanzelfsprekend is het potentieel over heel België merkkelijk hoger. Wij maken heel wat middelen vrij om deze transitie versneld te bewerkstelligen. Daarom denken wij dat we toch minstens 20.000 jobs van dat grote potentieel moeten kunnen verzilveren tegen 2015. Afgaande op de rapporten van UNEP en de grote successen hieromtrent in Duitsland (bijna 300.000 jobs) denken wij dat dit een realistisch haalbare ambitie is.

*Voor de berekening van de opbrengst door jobcreatie: zie punt 5.*

#### **4. Verlaging van de lasten op arbeid**

Niemand zal ontkennen dat de lasten op arbeid te hoog zijn in België. Deze torenhoge lasten kosten ons heel wat jobs. Zo becijferde het Federaal Planbureau dat: "een vermindering van de belasting op arbeid met één bbp-punt het mogelijk zou maken 70.000 arbeidsplaatsen te creëren." De Hoge Raad voor Financiën volgt hierin het Federaal Planbureau. Volgens projecties van dat zelfde Planbureau zou het bbp tegen 2015 aangegroeid zijn tot zowat 377 miljard euro. Daarom hebben wij een lastenverlaging ingepend die tegen 2015 een budgettaire impact zal hebben van 3,8 miljard.

#### **5. Jobcreatie door verlaging lasten op arbeid**

Als er 70.000 arbeidsplaatsen gecreëerd worden, betekent dat een gevoelige besparing voor onze sociale zekerheid. Andere partijen citeren cijfers van het Planbureau om aan te tonen dat deze besparing oploopt tot 27.000 euro per job. Wij verkiezen echter een conservatievere schatting van dat zelfde Planbureau te hanteren ten belope van 22.000 euro (per voltijds equivalente) job. We doen dit omdat net die jobs die gecreëerd worden via lastenverlagingen veelal jobs zijn aan de onderkant van de loonladder. De gehanteerde inschatting van deze andere partijen ligt dus bijna een kwart hoger dan de onze. In deze moeilijke budgettaire tijden verkiezen wij een voorzichtige becijfering om onaangename verrassingen te vermijden.

#### **6. Milieufiscaliteit op luchttransport**

De luchtvaartsector heeft heel wat fiscale gunstregimes (vrijstelling van accijnzen en BTW) die zorgen voor een oneerlijk concurrentievoordeel ten aanzien van andere transportsectoren. Nochtans is luchttransport één van de meest vervuilende transportmethodes. Het is dus onverdedigbaar dat we deze fiscale gunstregimes nog langer bestendigen. Er zijn al heel wat landen, waaronder ook verschillende van onze buurlanden, die gelijkaardige heffingen hebben ingevoerd. Idealiter volgt in de volgende jaren een gelijkschakeling over de gehele EU om uitwijkeffecten te minimaliseren.

Het brandstoffenverbruik voor de luchtvaart bedroeg, volgens de Belgische Petroleumfederatie, 986 kiloton in 2007. Als we een gemiddeld soortelijk gewicht veronderstellen 0,8kg/liter komen we uit op een kerosineverbruik van 1.232.500 m<sup>3</sup> in 2007. Als we daar accijnzen op heffen a rato van 320 €/m<sup>3</sup>, levert 394,4 miljoen euro op. Als we daar BTW aan toevoegen loopt het bedrag al op tot 477,2 miljoen euro per jaar.

Wie een treinkaartje koopt, betaalt BTW, wie een vliegticket koopt niet. Het is dan ook logisch om deze scheeftekening op te lossen via een heffing. In 2007 reisden 21 miljoen passagiers via Belgische luchthavens. Er waren iets meer dan 10 miljoen vertrekkende passagiers die gemiddeld 100€ neertelden voor hun ticket. Bij een logische BTW-voet van 21% zorgt dat dus voor een opbrengst van 210 miljoen euro.

Deze bedragen met grondjaar 2007 hebben we vervolgens aangepast in lijn met de prognoses van het Federaal Planbureau om tot de cijfers voor 2015 te komen.

## **7. Veiling van alle emissierechten**

Momenteel worden nog heel wat emissierechten gratis weggeschonken door onze overheid. Dat leidt tot heel wat mistoestanden en ondergraaft de ecologische doelmatigheid van het hele emissierechten-systeem. Wij willen deze wegschenking versneld laten uitdoven. Volgens een interne berekening van onze studiedienst zal dit (volgens een conservatief scenario) in 2015 een meeropbrengst betekenen van zowat 700 miljoen euro. Deze berekening ging uit van het Europese 20%-scenario, als er wordt overgeschakeld op de 30%-doelstelling zullen volgens Europese Commissie de inkomsten nog tot een derde hoger uitvallen.

## **8. Lagere energiefactuur door isolatie overheidsgebouwen, en 9. Jobcreatie via isolatieplan**

Op vlak van energiebesparing bengelt België aan de staart van het Europese peloton. Geen enkel land in Europa verbruikt meer energie per vierkante meter in gebouwen dan België. Daadkrachtige maatregelen zijn dan ook noodzakelijk om de energieperformantie van ons gebouwenpark te verbeteren. Met meer dan 4 miljoen bestaande gebouwen en gemiddeld 50.000 nieuwe gebouwen per jaar, willen we in België vooral het bestaande gebouwenpark onder de loep nemen.

Zoals in andere landen willen we dat de Belgische overheden een voorbeeldrol vervullen op het vlak van energie-efficiëntie en duurzame huisvesting. Zo engageerde Denemarken zich bijvoorbeeld om voor openbare gebouwen alle energiebesparingsmaatregelen met een terugverdientijd van minder dan 5 jaar uit te voeren. Hoewel er in België al wat initiatieven genomen werden ter zake, komen we veel te traag uit de startblokken en is er dringend nood aan een drastisch renovatieprogramma.

Het VBO stelde recent voor om **tegen 2015** alle overheidsgebouwen te voorzien van hoogrendementsbeglazing, isolerende daken en energie-efficiënte verwarmingssystemen, en om **tegen 2020** in elke regio een ambitieus renovatiebeleid voor het ganse bestaande gebouwenpark te implementeren. Groen! steunt dit voorstel en stelt ook voor dat alle nieuwe publieke gebouwen voldoen aan de passiefnorm. Op termijn kunnen duurzaamheidsnormen ook opgelegd worden aan alle nieuwbouwwijken. Deze keuzes zorgen ervoor dat de bouwmarkt niet stilvalt. Ons baserend op cijfers van McKinsey en de Vlaamse Confederatie Bouw rekenen we binnen de bouwsector op een winst van 10.000 banen. Ook hier gaan we uit van de conservatieve schatting van 22.000 euro besparing in de sociale zekerheid per gecreëerde job.

## Sociaal investeren, besparend ontzien

### 10. Armoedeplan

Groen! wil alle uitkeringen in ons land optrekken tot boven de Europese armoedegrens (= 60% van het gemiddelde inkomen). We werkten daarvoor samen met Ecolo een wetsvoorstel uit, waarvan het Rekenhof de kostprijs berekende op 1,254 miljard euro. Concreet betekent dit dat de uitkeringen van alle gepensioneerden, leefloners, gehandicapten, zieken,... (samen 431.200 mensen) boven deze grens komen te liggen. Vandaag zitten de laagste uitkeringen nog een stuk onder deze grens. Zo moeten ongeveer 23% van de gepensioneerden rondkomen met een inkomen onder de armoedegrens. Het leefloon van een alleenstaande bedraagt momenteel 726 € terwijl de armoedegrens op 878 € wordt berekend. Volgens cijfers van de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeentes (VVSG) konden eind 2009 ruim 122 749 gezinnen hun energiefactuur niet betalen. Dit wordt rechtstreeks gekoppeld aan te lage leeflonen.

Het bedrag van 1,254 miljard indexeren we voor het jaar 2015 tot 1,369 miljard.

### 11. Uitbreiding ouderschapsverlof

Groen! stelt voor om het recht op ouderschapsverlof uit te breiden tot één jaar per kind, tot op de leeftijd van 18 jaar. We gaan er van uit dat dit in 2015 leidt tot een verdubbeling van de uitgaven op deze begrotingslijn, tot 376 miljoen euro (vandaag 188 miljoen euro). Netto meeruitgave is dus 188 miljoen euro.

### 12. Nettokost jobcreatie in zorgsector via sociale maribel

Groen! stelt voor om de volgende jaren 25.000 extra jobs te creëren in de zorgsector (publiek en privé). Om de voortschrijdende vergrijzing op te vangen en om wachtlijsten weg te werken, is extra aanbod noodzakelijk. Tegelijk wijst de sector al lang op de toegenomen werkdruk.

Het gaat in de meeste gevallen niet om voltijdse jobs. Een arbeidsplaats sociale maribel komt vandaag gemiddeld overeen met 0,56 voltijds equivalenten (0,56VTE) (Bron: de koepels van de sociale maribelfondsen: VSPF, FEBI en APEF). Het totale budget voor alle sociale maribels (alle fondsen, privé en publiek) bedroeg in 2008 675.614 miljoen euro, goed voor 35.188 arbeidsplaatsen. De gemiddelde kostprijs voor een arbeidsplaats in sociale maribel bedroeg dus 19.200 euro. Dit vermenigvuldigen we met extra 25.000 arbeidsplaatsen, wat de bruto kostprijs op 482 miljoen euro brengt.

Algemeen wordt er van uit gegaan dat de jobcreatie via sociale maribel een belangrijk terugverdieneffect heeft via besparingen op werkloosheids- en andere uitkeringen. De sector spreekt zelfs van een terugverdieneffect van 85% (bron: VSPF, FEBI en APEF). Voorzichtigheidshalve houden wij het bij een terugverdieneffect van 50%. Dit brengt de nettokostprijs van deze maatregel op 241 miljoen euro.

### **13. Ingrijpen in onnodige medische uitgaven**

Een deel van de uitgaven in de gezondheidszorg zijn te wijten aan te hoge kostprijzen van geneesmiddelen en aan medische overconsumptie. Groen! wil deze onnodige uitgaven aanpakken door een graduele invoering van het kiwimodel en door een reeks maatregelen om de medische overconsumptie (in de ziekenhuizen) aan banden te leggen.

Een graduele invoering van het kiwimodel brengt al snel besparingen op in een grootte-orde van vele tientallen miljoenen euro's. Een toepassing van het kiwimodel op de groep van cholesterolverlagende medicijnen (een van de meest frequent gebruikte medicijnen in ons land) (*statines*) levert bijvoorbeeld een besparing op van zowat 140 miljoen euro voor de ziekteverzekering.

Over de precieze omvang van de medische overconsumptie zijn momenteel geen bruikbare cijfers voorhanden. Het probleem is ongetwijfeld aanzienlijk. De recente enquête van de publicatie "De Specialisten" gaf aan dat vier op tien specialisten zich onder druk gezet voelen door het ziekenhuis om meer prestaties uit te voeren dan noodzakelijk is. Groen! pleit daarom voor een ander financieringsmodel voor de ziekenhuizen, volgens vaste bedragen per patiënt en niet per prestatie.

De huidige groeinorm in de gezondheidszorg (4,5% reële groei, dus bovenop inflatie) werd de voorbije jaren nooit gerealiseerd. De gemiddelde reële groei bedroeg in de periode 2004-2009 slechts 3,6%. Door in te grijpen op dure geneesmiddelen en door overconsumptie aan te pakken, brengen we deze groei gradueel terug. In 2011 en 2012 leggen we de norm op 3,6%, om daarna gradueel te zakken tot 3% in 2015. Dit is ook de groeinorm die wordt aanbevolen door de Studiecommissie Vergrijzing. De reductie van 4,5% naar 3% groei levert een besparing op van 1,125 miljard euro.

### **14. Verhogen accijnzen op tabak**

De opbrengst van de accijnzen op tabak bedroeg in 2008 volgens het Rekenhof 1,831 miljard euro. We verhogen deze accijnzen met 10%, wat een meeropbrengst van ongeveer 180 miljoen betekent in 2015.

### **15. Bestrijding misbruiken in de dienstencheques**

We sturen de dienstencheques bij. Het systeem van de dienstencheques heeft voor bijkomende jobs voor laaggeschoolden gezorgd. Een evaluatie dringt zich echter op. Lokale besturen en organisaties gebruiken het stelsel immers ook om te besparen op de loonkost van bestaande vormen van poetshulp, waarbij er enkel jobs verschuiven. Groen! wil ook de erkenningsvoorwaarden voor dienstenchequebedrijven verscherpen en socialer maken, met gegarandeerde aandacht voor vorming en arbeidskwaliteit van de werknemers.

We begroten de opbrengst van deze bijsturing op een besparing van 90 miljoen euro in 2015.

## Rechtvaardige fiscaliteit

### 16. Omvorming vermogensbelastingen tot vermogenswinstbelasting

**Vermogenswinstbelasting: rechtvaardiger, eenvoudiger.** Groen! wil de bestaande vermogensbelastingen op natuurlijke personen afschaffen en vervangen door een belasting op de inkomsten uit grote vermogens. Dat betekent ondermeer de afschaffing van de successierechten, de roerende en onroerende voorheffing op natuurlijke personen en de registratierechten. Dankzij deze afschaffingen en de progressieve aard van de vervangende heffing zal dit een lastenverlaging betekenen voor zowat 75% van de bevolking. Enkel de 15% allerrijksten zullen meer betalen dan nu het geval. In het buitenland bestaan dergelijke belastingen al (Nederland, Frankrijk,...).

(Voor alle duidelijkheid voegen we er meteen aan toe dat de afschaffing van de andere vermogensbelastingen in ons plan geen enkele budgettaire impact heeft voor de gewesten. We voorzien immers dat de federale overheid de inkomsten die de gewesten derven integraal doorstort vanuit de opbrengst van de federale vermogenswinstbelasting. Dit wordt mee geregeld in de herziening van de financieringswet (zie verder).)

Alles samen hebben de Belgen een vermogen van ongeveer 1700 miljard euro, maar liefst 500% van het BBP. De rijkste 10% van de Belgen bezit meer dan de helft van dat vermogen. Momenteel worden de inkomsten uit deze grootste vermogens bijna niet belast : **53,9% van de fiscale inkomsten worden geput uit arbeidsinkomens, slechts 7,3% komt uit vermogensinkkomsten.** Bovendien zijn zowat alle Belgische heffingen op vermogensinkkomsten asociale vlaktaksen. Ze zijn blind voor de draagkracht van wie ze moet betalen.

De rendementsheffing op grote vermogens is echter een progressieve belasting. Dat is ook de reden waarom deze hervorming meer opbrengt. Als meer dan de helft van de Belgische vermogens bij de rijkste 10% zit, dan betekent een kleine stijging van de fiscale druk op deze superrijken een grote meeropbrengst. Onze vermogenswinstbelasting begint pas bij deciel 6, terwijl alle bestaande vermogensbelastingen beginnen bij deciel 1. Een precieze becijfering, die is afgetoetst door externe experts, kan u terugvinden hieronder.

Maar ook als deze hervorming budgettair neutraal was geweest hadden we ze voorgesteld. Het is namelijk een verregaande vereenvoudiging van de bestaande, onrechtvaardige en onnodig complexe vermogensbelastingen, zoals successierechten en registratierechten. Deze hervorming is dus meer dan een saneringsingreep, het is een rechtvaardige hervorming van een mank lopend en onrechtvaardig belastingssysteem.

Bovendien betekent een netto-opbrengst van 7,5 miljard euro slechts een verhoging van de totale fiscale druk op vermogens met minder dan een half procent. Dat is bezwaarlijk een draconische ingreep te noemen. Ook met deze rendementsheffing zullen de grote vermogens blijven aangroeien, alleen zullen ze dit iets trager doen. De

groeisnelheid van de inkomensongelijkheid die de voorbije decennia steeds verder bleef doorstijgen wordt eindelijk een halt toegeroepen. Eindelijk krijgen ook de kleinste vermogens en de vermogens van onze middenklasse de benodigde ademruimte om iets op te bouwen.

Momenteel kan deze heffing niet ingevoerd worden, omdat er geen vermogenskadaster bestaat. Nochtans hebben we al meerdere malen de invoer van een vermogenskadaster voorgesteld, maar deze invoering is tot nu toe steeds afgeblokt vanuit liberale hoek. Nochtans is dit vermogenskadaster ook een belangrijk instrument voor het uitstippelen van een degelijk overheidsbeleid en een onontbeerlijk element in de strijd tegen fiscale fraude.

### **Detail van onze berekeningen**

Deciel	% totaal vermogen	totaal bezit in miljard €	Belasting op rendement in schijf	Reële belasting op schijf	Vermogen gemiddeld gezin in schijf	Belasting gemiddeld gezin in schijf	Totale Opbrengst
1	1,0%	17	0%	0,0%	€ 36.559	€ 0	€ -
2	1,9%	32,3	0%	0,0%	€ 69.462	€ 0	€ -
3	2,7%	45,9	0%	0,0%	€ 98.710	€ 0	€ -
4	3,5%	59,5	0%	0,0%	€ 127.957	€ 0	€ -
5	4,4%	74,8	0%	0,0%	€ 160.860	€ 0	€ -
6	5,6%	95,2	25%	0,95%	€ 204.731	€ 417	€ 193.800.000
7	7,9%	134,3	30%	1,14%	€ 288.817	€ 1.375	€ 639.540.000
8	9,2%	156,4	40%	1,52%	€ 336.344	€ 2.098	€ 975.460.000
9	14,6%	248,2	45%	1,71%	€ 533.763	€ 5.474	€ 2.545.240.000
10	49,6%	843,2	50%	1,9%	€ 1.813.333	€ 29.785	€ 13.850.240.000

### **Toelichting**

- Kolom 1: Decielen (schijven van 10%)
- Kolom 2: verdeling van het vermogen over de gezinnen volgens de meest recente wetenschappelijke studie die hierover bestaat in ons land (Vuchelen en Rademaekers 1998)
- Kolom 3: verdeling van het huidige totale vermogen van de Belgische gezinnen (1700 miljard euro, bron: Nationale Bank van België) over de gezinnen volgens de verdeling Vuchelen. We gaan uit van een groeivoet van 11,84% voor de periode 2010-2015.
- We gaan uit van een notioneel rendement van 3,8% op vermogen. Dit is hetzelfde cijfer als wat de federale overheid hanteert in het kader van de notionele interestaftrek.
- Kolom 4: progressieve belastingsschijven, analoog aan de personenbelasting
- Kolom 5: reële belasting (belastingsschijf x notioneel rendement)

Bruto-opbrengst in miljard € 2010:	Opbrengsten af te schaffen belastingen	Netto-opbrengst in miljard € 2010:	Netto-opbrengst in miljard € 2015:
18,204	11,50	6,704	7,498

### **Toelichting**

- Kolom 1: Totaal uit bovenstaande tabel
- Kolom 2: bestaat in hoofdzaak uit de successierechten, de registratierechten en de roerende en onroerende voorheffing van de particulieren (inclusief opcentiemen).
- Kolom 3: kolom 1 min kolom 2
- Kolom 4: kolom 3 plus groeivoet van 11,84%. Dit is een conservatieve schatting van de vermogensgroei. De laatste decennia is de Belgische vermogensgroei namelijk altijd een stuk groter dan de BBP-groei. (Zie ondermeer Pacolet 2005). Uit voorzorg is een wezenlijk, neerwaarts beleidseffect ingecalculeerd door de meest recente voorspelling van de BBP-groei van het Planbureau te nemen als groeivoet voor de Belgische gezinsvermogens.

Een argument dat vaak gebruikt wordt tegen belasting op vermogenswinsten is kapitaalvlucht. Nochtans is dat een loos argument. Zo heeft Nederland, dat een gelijkaardige heffing heeft, dankzij een intelligent flankerend beleid de voorbije jaren zelfs een spectaculaire kapitaal terugkeer gekend. Dankzij een aangekondigde verstrenging van hun inkeerregeling zijn daar heel wat vermogens teruggekeerd. Meestal keerden die vaak terug vanuit het fiscaal paradijs België.

Bovendien is het, dankzij de Europese Spaarrichtlijn, zo dat wie zijn vermogens doorsluis naar fiscale paradijzen een 'woonstaatheffing' van 20% betaalt, wat gevoelig hoger ligt dan het hoogste heffingstarief uit ons voorstel (1,9%). In tegenstelling tot vroeger is er, dankzij deze spaarrichtlijn, dus bitter weinig incentive voor kapitaalvlucht. Deze hervorming en de strijd tegen fiscale fraude zijn dus maatregelen die elkaar versterken.

## **17. Hervorming notionele interestaftrek**

**Groen! wil de bestaande blinde interestaftrekken hervormen tot intelligente interestaftrekken.** In tegenstelling tot de huidige (notionele en gewone) interestaftrek is een intelligente aftrek niet blind voor de doeleinden van investeringen. Zo zouden investeringen in jobcreatie, innovatie en eco-efficiëntie aan een hoger percentage worden afgetrokken dan traditionele investeringen. Zuiver financiële constructies vallen terug tot 0% aftrek.

Ook (in principe nuttige) maatregelen zoals de notionele interestaftrek zijn budgettair volledig aan het ontsporen. Bij de invoering werd gezegd dat de notionele interest 476 miljoen zou kosten en neutraal zijn voor de begroting. Voor het fiscale jaar 2007 liep

het kostenplaatje al op tot 2,4 miljard euro, niemand spreekt nu nog van een budgettaire neutrale maatregel. Meer dan een derde van de interestaftrek ging naar een twintigtal bedrijven, slechts de helft naar KMO's. Afgaand op een analyse van Trends vreezen we dat de kostprijs voor het fiscaal jaar 2008 ruim de 3,5 miljard euro zal overstijgen.

De notionele interestaftrek is indertijd ingevoerd ter vervanging van het fiscaal gunstregime van de coördinatiecentra. Financiële instellingen konden geen gebruik maken van coördinatiecentra, vreemd genoeg werden ze wel toegelaten tot de notionele interestaftrek.

In 2008 bevolkten financiële instellingen zowat de helft van de top 50 grootste gebruikers van de notionele interestaftrek. Zo kon 'Fortum Project Finance' (met één deeltijdse werknemer), in 2008 meer dan 300 miljoen aan aftrekken binnen te rijven. Dit financiële filiaal van een Finse energiegroep, actief in Scandinavische landen en Rusland werd in 2006 opgericht met als enige doel: het genieten van de notionele interest.

Wij willen dus meer doen dan vasthouden aan de aftopping van de notionele interest op 3,8% (opbrengst 1 miljard) en het aanpakken van frauduleuze constructies rond deze maatregel. We willen de maatregel hervormen zodat ze tegen een lagere kostprijs nuttiger wordt voor kmo's, zorgt voor een grotere jobcreatie en een belangrijke steun wordt voor investeringen in onderzoek en ontwikkeling. Hier moet het zeker mogelijk zijn om een besparing te realiseren ten belope van 1,7 miljard euro in vergelijking met het scenario dat werd vooropgesteld door het Federaal Planbureau.

## **18. Hervorming gewone interestaftrekken**

Zowel in de personen- als in de vennootschapsbelasting bestaan er heel wat onnodig complexe, onlogische, asociale en milieuschadende aftrekken. Wij willen het bestaande systeem van aftrekken verregaand vereenvoudigen om de doelmatigheid van het fiscaal beleid te vergroten binnen een pigouvianse logica. Zo kunnen we ook een halt toeroepen aan heel wat fiscale achterpoortjes en frauduleuze constructies. Wij denken dat zelfs volgens een voorzichtige schatting, het perfect mogelijk moet zijn om, gespreid over de personen- en vennootschapsbelasting, een besparing te verwezenlijken van 900 miljoen euro tegen 2015.

## **19. Speculantentaks**

In lijn met de aanbeveling van het IMF rond een 'Financial Transactions Tax' wil Groen! zuiver speculatieve beurstransacties ontmoedigen. We doen dit zonder beleggers te benadelen die handelen "als een goede huisvader". We kunnen dit verwezenlijken door de bestaande heffingen op financiële transacties van 0,168% te verhogen tot 0,5% en de bestaande heffingplafonds van 500 en 750 euro af te schaffen. Ter vergelijking, de heffing die wij voorstellen bestaat al in andere landen en bedraagt 0,5% in het Verenigd Koninkrijk en zelfs 1% in Ierland.

Deze lage belastingsvoet zal geen ontmoedigende invloed hebben op de belegger of spaarder die op lange termijn wenst te beleggen. Deze 0,5% is namelijk een druppel op een hete plaat in vergelijking met het in- en/of uitstaprecht van bepaalde beleggingsfondsen, die oplopen tot 5%. Deze heffing zal wél zeer ontmoedigend zijn voor speculanten die nu nog meerdere keren per dag aandelen aan- en verkopen. Onze geraamde inkomsten zijn een extrapolatie gebaseerd op de inkomsten en tarieven van de bestaande beurstaks (TOB) volgens cijfers van de FOD Financiën.

## **20. Strijd tegen fiscale fraude en betere inning van belastingen**

Aan het begin van de campagne deden sommige beleidspartijen nogal schamper over het perspectief van meerinkomsten uit een betere belastinginning en uit aanpak van fiscale fraude. Toen waren dat nog "holle slogans", nu zijn het belangrijke elementen in hun eigen budgettaire plannen.

De groene fractie in het federaal parlement stond aan de wieg van de parlementaire onderzoekscommissie tegen de grote fiscale fraude. Dit groene initiatief kreeg navolging en mondde uit in 108 concrete aanbevelingen. Eindelijk is er dus een concreet plan voor de strijd tegen de fiscale fraude.

Als deze aanbevelingen worden uitgevoerd, zullen er zeker belangrijke meerinkomsten zeker volgen. Verschillende academische studies hebben de potentiële meerinkomst hieruit op 20 à 30 miljard geschat. Volgens professor Maus zou 3 miljard daarvan 'low hanging fruit' zijn dat gemakkelijk te recupereren valt. Als we de inspanningen opdrijven en onze fraudeniveaus kunnen reduceren tot op het gemiddelde van onze buurlanden lopen de opbrengsten al op tot 10 miljard euro.

Maar net als bij ons andere berekeningen willen we ook hier de nodige voorzichtigheid inbouwen. Daarom begroten we tegen 2015 slechts een meeropbrengst van 4 miljard. Dit budget willen we enerzijds inzetten om de begroting in evenwicht te brengen, anderzijds om lastenverlagingen door te voeren.

## **Diverse maatregelen**

### **21. Afschaffing Senaat**

Volgens een recente studie van professor Herman Matthijs (VUB) bedraagt de kostprijs van een senator in 2010 gemiddeld 1.129.577 euro en die van een kamerlid 772.900 euro.

Groen! wil de Senaat afschaffen. Dit kan vanaf de verkiezingen 2014 worden gerealiseerd, en zou dus een besparing betekenen van 80,2 miljoen euro. Anderzijds willen we via verkiezing in een federale kieskring 50 extra kamerleden verkiezen. Kostprijs daarvan zou volgens het cijfer van Matthijs 38,6 miljoen bedragen.

Deze ingreep levert in 2015 dus een besparing op van minimaal 41,6 miljoen euro.

### **22. Verlenging en uitbreiding telecomlicenties**

De bestaande licenties voor de 2G en 3G netwerken moeten verlengd worden. Bovendien zullen er ook nieuwe licenties bijkomen, onder andere voor de introductie van 4G netwerken. De verlengingen en uitbreidingen van deze telecom-licenties zullen een jaarlijkse meeropbrengst betekenen van 53 miljoen euro.

## **Afremmen rentesnieuwbal**

Door het bereiken van een evenwicht in de begrotingen in 2015, vermindert het bedrag dat we betalen aan rente op het aflossen van de staatsschuld volgens de projecties van het Planbureau met 2,23 miljard euro in 2015.

## **Bijdrages van gewesten en gemeenschappen**

De besparing van 22 miljard in 2015 moet volgens Groen! verdeeld worden over de federale overheid en de gewesten en gemeenschappen.

Groen! raamt de noodzakelijke bijdrage van alle gewesten en gemeenschappen samen op ongeveer 4,381 miljard euro. Het komt de gewesten en gemeenschappen toe om te beslissen hoe ze deze besparingen zullen realiseren.

Hierbij hanteren we wel twee belangrijke uitgangspunten.

1° Groen! pleit voor een grondige staatshervorming, die een herziening van de financieringswet omvat en een verschuiving van bevoegdheden tussen beleidsniveaus. Dit zal uiteraard ook een budgettaire weerslag hebben op die verschillende niveaus. Omdat de uitkomst van deze grondige hervorming onzeker is, plakken we hier momenteel geen cijfer op.

Daarbij is het voor ons wel duidelijk dat het verschuiven van bevoegdheden zonder ook de financiering mee te schuiven, niet als een besparing kan voorgesteld worden in het kader van de gezondmaking van de overheidsfinanciën. We gaan er immers van uit dat het niveau dat de bevoegdheid krijgt toegewezen in principe eenzelfde bestedingsniveau aanhoudt. Dit is voor ons bijvoorbeeld evident bij een eventuele verschuiving van het grootstedenbeleid.

2° Groen! pleit voor een versterking van de financiering van het Brussels Gewest, gekoppeld aan een interne Brusselse staatshervorming. Het logische gevolg hiervan is dat het Brussels Gewest ontzien wordt bij de inspanning van 4,3 miljard die we van de gewesten en gemeenschappen vragen.